

Robert Surcouf

Hozzájadt: Cselle Miklós

2014. szeptember 26. Péntek 11:10

Utolsó frissítés 2014. szeptember 26. Péntek 20:57

Egy kevésbé ismert francia tengerész a napóleoni időkben: Robert Surcouf

Robert Surcouf (1773. december 12. – 1827. július 8.) francia rabszolgakereskedő és corsaire (privateer) volt, aki az Indiai Óceánon tevékenykedett 1789 és 1801, valamint 1807 és 1808 között. Ezen idő alatt több mint 40 hajóval megalapozva vagyona, amit hajótulajdonosként és kereskedőként a korszakban továbbfejlesztett.

Surcouf matrózsként, majd tisztként kezdte a pályafutását az Aurore, a Courrier de l'Afrique és a Navigateur rabszolgahajón. Először a hajóskapitányi rangot, és mikor 1793-ban a Nemzeti Konvent betiltotta a rabszolgakereskedelmet, a Créole nevű hajó kapitányaként kezdett dolgozni. Később az örmillie kapitánya lett, ezzel hajóval kezdte corsaire pályafutását - annak ellenére, hogy akkor még nem rendelkezett megbízólevéllel. Leginkább brit hajókat támadott meg és ejtett zsákmányul, hárssal a Triton nevű angol-kelet-indiai kereskedőhajó (East Indiaman) elfogása. Ezután visszatért Isle de France-ra (Mauritius), ahol a zsákmányolt hajókat a kormányzó lefoglaltatta. Ekkor visszatért Franciaországba, ahol sikerült kifizettetnie a kormányzóval a zsákmányt egy rabszóló.

Visszatérve az Indiai Óceánra, Surcouf a Clarisse és a Confiance hajón parancsnokolt, ezekkel fosztogatta a brit, amerikai és portugál kereskedőket. Ezen időszakában hárssal a Kent nevű angol-kelet-indiai (East Indiaman) kereskedőhajó elfogása 1800. október 7-én. Ájra visszatért Franciaországba, ahol kitüntették a Becsületrenddel (Legion d'Honneur), ezután letelepedett mint hajótulajdonos.

Surcouf még tett egy rövid észak-amerikai expedíciót az Indiai Óceánra a megrendelt gyártott Revenant kapitányként, visszatért Franciaországba. Itt corsaire hajókat és kereskedőhajókat építtetett és szerelt fel. Ezek a corsaire hajók sikeres ékbeszerés kártalakat tettek az Indiai Óceánra, viszont katasztrófilisan tevékenykedtek az Angol csatornában (Manche csatorna). Egyetlen kivétel ez alól a Renard kápezett, amelyik 1812. szeptember 9-én legyázte a HMS Alpheat. A Bourbon-restauráció után Surcouf halász és kereskedő expedíciót szervezett Terre-Neuve (Ájfoundland) kártaló és hatalmas vagyont szerzett. 1827-ben hunyt el, Saint-Malo temetőjében helyezték nyugalomra.

Ifjúsága

Robert Surcouf 1773. december 12-én született Saint-Malo-ban, hajótulajdonos családban. Apja, Charles-Ange Surcouf de Boisgris annak a Robert Surcouf de Maisonneuve-nek volt az unokája, aki az Aimable corsaire hajó parancsnoka volt XIV. Lajos alatt. Anyai ágon Robert távoli rokona volt René Duguay-Trouin-nek (egy májrik, máltatlanul elfeledett nagy francia tengerésznek). Mikor a szüleik elköltöttek a Dinan-i papneveldébe, megszállt és tizenhárom évesen elszegédált a Héron nevű kereskedőhajóra, amelyik Saint-Malo és Cadix között bonyolított forgalmat.

1789. március 3-án átkéntesként jelentkezett az Aurore rabszolgahajóra, amelyik Tardivet kapitány parancsnoksága alatt az Indiai Óceánra indult. Pondicherry-nél csapatokat hajóztak be Isle de France céljára. Kévetkezésképpen a rabszolgák után indulva a Jérémy-nél foka felé, az Aurore elszállt a Mozambiki csatornában, 400 lelincolt feke rabszolgával a hajófenékekben. Tardivet kapitány 1790. októberben kibőrelte a portugál San Anoiné-t Port-Louis felé, de az időjárás Szumátrába könyserette áket, á-gy csak 1790 végén jutottak Port-Louisba, mégpedig Pondicherry fgyarmaton át. Surcouf-ot tisztként besorozták a Courrier de l'Afrique nevű rabszolgahajóra, amely Mozambikba köszöndülni Garnier kapitány parancsnoksága alatt, Tardivet kapitány azonban ájtette a fiatal tisztet hadnagynak áj hajózájra, a Revanche-ra. Ezen a hajón Surcouf több utazást tett Madagaszkár kártaló és.

Ezek után Surcouf-ot besorozták kormányosnak a Francia Királyi Flotta 20 ágyúos Bienvenue nevű flúte (flute, fleute), Haumont tengerész hadnagy parancsnoksága alá. 1792. január 2-án érkeztek meg Lorient-be, ahol szembesültek a később a Francia Forradalomhoz vezető politikai változásokkal.

Hat nap után Surcouf hadnagyként szegédált a Navigateur rabszolgahajóra, Lejoliff kapitány alá. 1792. augusztus 27-én indultak Mozambikba, onnan pedig Isle de France-ra, ahol megérkezésekkor értesültek a Francia Forradalmi háború (1792-1802, az Első Francia Kéztársaság háborúja a kártaló monarchiák szétvetségekivel, lejárja az An i bóké, folytatása a Napóleoni háború 1803-1815) kitörtéséről. A 40 ágyúos Cybele fregatt felzetén zászáló rászt a francia flotta 1794. október 22-i akciójában, mikor sikeresen ájtta a brit blokádját, elkergette a brit hadihajókat, náhány hátre lehetéve a szabad hajózást és ezáltal elkerülve a fenyegetéshánsá. ekkor esett át a zkeresztságen.

Megszerezvén a kapitányi rangot, Surcouf ájtette a 4 ágyúos Créole rabszolgakereskedő brigg parancsnokságát. 1794. július 3-án hagyta el Isle de France kikötését Afrika és Madagaszkár irányában, ahol folytatta a rabszolgakereskedés annak ellenére, hogy a Nemzeti Konvent és az Ile Bourbon (Réunion) szigeti Kégyálás is egyértelműen megtiltott azt. Visszatérőse után a Kézbiztonsági Bizottmány ágyúkei ájtviszájt a hajó, rabszolgakereskedésre utaló jeleket keresve, de Surcouf idejében eladta a rabszolgákat, á-gy nem találtak semmit.

Az örmillie ája és a Triton elfogása

1795 tavaszán Surcouf ájtette a Malroux és Levaillant által felszerelt 180 tonnás 4 ágyúos Modeste corsaire szkóner parancsnokságát, 32 fás legényekkel, amelyet ájtnevezett örmillie-nek. Malartic ágyvivé megtagadta a corsaire megbízólevél kiállítását és parancsot adott Surcouf-nak, hogy a Seychelle szigetéről hozzon teknősbékeket álelemként Isle de France-ra.

Az 1795. szeptember 3.-án hagyta el a kikötőt egy ázcongná de navigation birtokában, ami felhatalmazta az ánvádelemre, de nem engedélyezte a zsákmánynejtást. A Sainte Anne szigeteken kőtot nagymóret± brit hajás vett a ldázzábe, de áccijel a zátonyok kázzátt ájthajászva lerázta áket.

Surcouf ekkor elhatározta, hogy a Mergui szigettengerre (archipelagosz) hajászik egy rakomány rizs behajászásra. Ástkázzben, 1795. december 8.-án a Gangesz deltája elátt elfogta corsaire páilyafutása elsá hajásját, a faáruval rakott Penguin-t, amelyet Páru hadnagy parancsnoksága alatt kisszáimá legánysággel elkáldátt Isle de France-ra. A Gangesz deltájában hajászva, 1796. január 19.-én talájközött a Cartier kalauzhajásval (pilot ship), amelyik kőtot kereskedáhajás, a Russel-t ács a Sambolasse-t kásáorte a deltán keresztá. Surcouf megtámadta ács elfogta mindhá hajás, majd ájthelyezte az ámilie nágy ágyájt ács a parancsnokságot a Cartier-ra, amelyet ájtnvezett Hasard-nak. A elfogott kereskedáhajás, amelyek rizset száillá-tottak, az ámilie-vel egyátt minimális legánysággel Croizet hadnagy parancsnoksága alatt elkáldte Isle de France-ra. A Hasard-on alig 22 fá's legányságe maradt.

Január 28.-án áccijel elfogta a 12 ágyás Diana-t, amelyen 6 000 zsák rizset talájtak. A kávetkezá napon talájközött a Triton indiaman-nel, amelynek 26 darab 12 fontos ágyása volt ács 150 fá's legánysággel hajászott. Surcouf nagy táivolságbá utána indult, majd kázelebb áorve felismerte a nyomasztás tálerá, mágis a támadás ács megcsájklyá mellett dántátt. Brit lobogás alatt kázeledett a Triton-hoz, kázzben fellelkesá-tette 26 emberá, majd az utolsá pillanatban felvonta a francia lobogás ács heves tájmadájt indá-tott. Az ezt kávetá 45 perces káздеlem során elesett a Triton parancsnoka, Burnycat kapitány, az elsá tiszt Picket, valamint 10 matrász, további 5 sályosan megsárált, a tábbiek pedig megadták magukat (133-an 27-nek!!). Surcouf a foglyokat átkáldte a Diana fedázletáre, amelyet aztán 30 000 rópia vájtságdá-j fejáben elengedett.

Surcouf a zsákmányolt hajákkal 1796. március 10.-én tárt vissza Isle de France-ra. Mivel az ámilie-t eredetileg inkább kereskedáhajásnak szerelták fel, semmint corsaire hajásnak, a ázzsákmánybárásá (szás szerinti fordá-tás, angol Prize court, a corsaire-ek ájtal elfoglalt hajás elfogása kárálmányeinek tárványes vagy tárványtelen voltáit eldáv tárványesáok vagy ájár egyetlen szemály, pl. a kormányzás) elkobozta a zsákmányt ács eladta az ájllam hasznáira, hajás elfogásáit tárványesnek á-tálte. Surcouf ekkor visszatárt Franciaországba, hogy visszaigányelje a zsákmányrászá. Vággá 1797. szeptember 3.-án a kormányzat megá-tált neki 660 000 frankot, amibá 80 000-et kapott kázzhez.

A Clarisse utazása

Miután 14 hánapot táttátt Párizsban, 1798 elején Surcouf ájtvette a Clarisse corsaire brig parancsnoksájt. Ez egy 14 ágyás hajás volt, 4 darab 12 fontos ács 10 darab 8 fontos ágyával, 120 fá's legánysággel. 1798. februárban hagyta Paimboeuf-i hajásáopá-tá, ezáttal egy árványes corsaire megbázálevá birtokában. Az Isle de France felá vezetá, áldázzábe vett egy brit rabszolgahajás, amelyik elmenekált, miután ellátte a Clarisse eláárbocáinak sudaráit (foremast tops). Kásább, a Járemányságg fokájtá dáire Surcouf elfogott egy brit brigget, amelyik a figyelmeztéá ívászre meg magáit. Erre átkáldátt egy kis látszáimá legányságet Dujardin kapitány parancsnoksága alatt, majd december 5.-án megáorkezték La Ráunion-ra.

1799 elején Surcouf elvitorlázott Szumátráira, ahol Susoh kikötáben kőtot 20 ágyás kereskedáhajás taláit amint á borsot rakodtak. A Clarisse a kázzelákkben horgonyzott le ács tázet nyitott, miután Surcouf elkáldte áccsá, Nicolas-t 20 emberrel csánakokon, hogy kerálje meg a nagyobbik hajás ács tájmadja meg, má-g á a Clarisse-szal a másik oldalá tájmadott. A kőtot oldalá egyszerűen megtámadott hajás legányságe 30 perces káздеlem után megadta magá. A másik hajás elváigta a horgonykáteit ács menekálni prábáilt, de a csánakok lerohantájk ács ellenáillás náóká 1/2 elfoglaltájk, mivel a legánysággánek legnagyobb rászé a parton volt. Surcouf jániusban tárt vissza Isle de France-ra a zsákmányval.

A Clarisse augusztus 16.-án futott ki Isle de France-rá La Ráunion felá, Malartic ágyvivá jelentáseit vitte a kormányzásnak. Innen Jáváira hajászott vizá, ahová szeptember 27.-én áorkezt meg. Oktáber 1.-én elfogott egy d kereskedáhajás, amelyet Fonroc hadnagy parancsnoksága alatt elkáldátt Isle de France-ra; november 4.-én elfogta a portugál Nostra Signora de la Conception-t, amely 116 000 piaszt száillá-tott; 6.-án elfogott egy brit sászáillá-tás; 11.-én pedig a 20 ágyás Auspicious-t, amelynek a fedázletá 1 032 580 frank ártáoká rakományt zsákmányoltak. December 10.-én Mergui felá indult álelemárt ács hogy a foglyokat szabadon eressze. Ástkázzben talájközött a francia Malartic corsaire hajásval, amelyen Jean Dutertre parancsnokolt. Nem sokkal ezután a kőtot hajás belefutott a 38 ágyás HMS Sybille fregattba, amely áldázzábe vette a franciákat. Surcoufnak ágy sikerált megsákknie, hogy kidobott a hajásbá 1/2 nyolc ágyás ács egyáob felszerelási tárgyakat.

1800. január 1.-én a Clarisse elfogott egy nagy kereskedáhajás, a brit James-t, ami rizzsel volt megrakva. Január 3.-án ácszlelték kőtot amerikai 16 karrándos hajás, amelyek csatasorban haladtak. Bár a Clarisse-rá nagyon hiányzott az a kidobott nyolc ágyás, Surcouf mágis harcba száilt. Megcsájklyáztájk a hájtu haladás Louisa-t, kázzben folyamatosan látt a másik hajás, a Mercury-t, amelyik megprábáilt a Louisa segá-tsággáre sietni. Nicolas Surcouf vezetácsável a 30 fá's tájmadás csapat ájtugráilt a Louisa fedázletáre, kázzben a Mercury elmenekált. A Clarisse nem tudta áldázzábe venni mert az átkázzáskor letárt az orrárboca. Az elfoglalt Louisa kapitányi tisztá Nicolas Surcouf kapta meg.

A javá-tások elvággáse után a Clarisse folytatta áttáit, melynek során mágg elfogta a Catherine, a Haderbux, az Anna Maria, a Nostra Signora de la Cruz, a Louis, a Janna, a Notre Dame de Bon Succás ács az Albion nevá hajáskat. 1800. február elején tárt vissza Isle de France-ra.

A Confiance áttá ács a Kent elfogása

Surcouf 1800. májusában vette áit a 18 ágyás gyors brig, a Bordeaux-i Confiance parancsnoksájt. Erre a parancsnoki posztra elázá leg Dutertre kapitányval egyátt pályáztak, a versengásá k májr-májr párbajig fajult. Malarti ágyvivá'nek kellett kázzbelápnie, á azzal áorvelt, hogy egy ilyen ájsszecsapás áezegy angol gyázelemá lenne. Ekkor

A zsákmányolt hajókat Surcouf Isle de France-ra káldte, majd január 31.-én maga is visszatért. Surcouf átadta a Revenant parancsnokságát az első tisztjének, Joseph Potier-nek, aki egy rövid utat a Portugál Kelet Indiai Társaság 34 éves Conceição de San Antonio nevű hajójával tért vissza, amelyet egy másik harc során foglalt 1808. július 4.-én Isle de France kormányzója, Decaen tábornok elrekvírta a Revenant-ot, átnevezte Ióna-nak és kinevezte parancsnoknak Morice hadnagyot, az első tiszt pedig Albin Roussin tengerész hadnagy lett. Surcouf kemény vitába keveredett Decaen-nel, de végül kénytelen volt lemondani a hajójáról. Valószínűleg megvásárolta a Sémillante-ot, amelyet átnevezett Charles-ra és ezen tért vissza Saint-Malo-ba 1809. február 4.-én.

Késői évei

1809-től Surcouf ázletemberként működött tovább mint hajótulajdonos, és számos corsaire hajót szerelt fel: Auguste, Dorade, Biscayenne, Adolphe, és utolsákként a Renard. A britek elfogták az újsszes, a La Manche csatornára káldott corsaire hajóját, kivéve a 14 éves Renard kuttert, ez 1813. szeptember 9.-én legyázte a HMS Alphe-t, egy 10 darab 18 fontos karronddal rendelkező szónert, amelyik a csata során felrobbant. 1814. januárjában Surcouf-ot ezredesnek nevezték ki a Saint-Malo-i Nemzeti Gárdában. A ézszej Napé (Bonaparte visszatérése Elba szigetéről) alatt Surcouf a Légő vezéreként szolgált és fenntartotta a rendet. A Waterloo-i csata lemondott és kereskedő lett, felszerelt 19 kereskedő hajót és Terre-Neuve-vel (Ásfoundland) kereskedett.

Robert Surcouf 1827. július 8.-án hunyt el életének 54. évében, katonai tiszteletadásal temették el Saint-Malo temetőjében. A remléken egy földgömb található az Indiai óceán tőrségével és egy horgony, sárfelirata (nyersfordításban):

éEgy hős tengerész bevégezte pályafutását,
 Ártékre nyugszik sárjában
 A tengerészeket megfosztották apjuktól
 A szerencsétlenek elvesztették barátságukat

A francia Haditengerészetnél eddig öt hajót hvtak Surcouf-nak eme nagy tengerész emlékére: egy futórgázást (avisó), egy páncélozott cirkálót, egy tengeralattjárót (a maga idejében a legnagyobb tengeralattjáró volt), egy konvojás-sátoró rombolót, jelenleg pedig egy lopakodó fregatt (vagy cirkálót?) viseli a Surcouf nevet.

Á

Források:

Marjai Imre: Nagy kalózkönyv
 Horia Matei: vezredek kalózkönyv
<http://www.merriam-webster.com/dictionary>
http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Surcouf